

ASSIGNATURES

Disseny i Art Contemporanis

L'assignatura estudia la història del disseny i l'art de la segona meitat del segle XX. Un període atractiu perquè no queda gaire lluny de les vivències del alumne. Política i socialment és un període marcat per la Guerra Freda, les repercussions de la qual es deixen sentir en el disseny i l'art. És també el període en el qual es produeix la consolidació d'una societat i una mentalitat postmodernes. Les revolucions tecnològiques, el triomf de la societat de consum i els profunds canvis socials que afecten tant l'individu com la col·lectivitat, configuren un marc cultural nou, el de la contemporaneïtat.

El curs arrencarà amb l'art i el disseny en el context de la Guerra Freda i conclourà amb la recerca de nous paradigmes a l'entrada del segle XXI. Entre mig es veuran les diferents escoles nacionals, tant en la gràfica com en el producte: Alemanya, Itàlia, Països Escandinaus, Estats Units i Espanya, s'estudiarà l'evolució de l'art contemporani i de les manifestacions de la cultura popular.

Es tractarà dels diversos enfocaments possibles de la història del disseny així com de les problemàtiques relacions entre art i disseny que, partir dels anys seixanta adopten camins divergents.

Es pretén que l'alumne assoleixi una sèrie de coneixements històrics i els situï en el seu context social i polític. També es busca que assoleixi un bon grau de cultura visual i sigui capaç de reconèixer estils i tendències. El domini del referents permetrà establir genealogies crítiques amb la contemporaneïtat.

Codi

200655

Crèdits

6 ECTS

Curs

3

Semestre

1

Matèria

Cultura del disseny

Professorat

[Tània Costa](#)

[Àlex Mitrani](#)

Llengües

Català

Prerequisits

Haver cursat les assignatures "Introducció a la teoria del disseny i l'art" (200639); "Introducció a la història del disseny i l'art" (200641) i "Història de l'art i el disseny moderns" (200645)

Tenir nocions dels marcs conceptuals, mètodes i principals autors d'història social de l'art i el disseny, i de les institucions artístiques així com nocions de les principals problemàtiques i conceptes filosòfics implicats en l'art i el disseny.

Tenir nocions bàsiques sobre la història de l'art i el disseny del segle XIX i XX. Entendre què és la modernitat.

Tenir nocions dels marcs conceptuals, mètodes i principals autors d'història social de l'art i el disseny, i de les institucions artístiques així com nocions de les principals problemàtiques i conceptes filosòfics implicats en l'art i el disseny.

Continguts de l'assignatura

1. El disseny en la guerra i la reconstrucció

- ✕ El cartellisme a la Guerra Civil Espanyola
- ✕ Les conseqüències de la investigació militar durant la Segona Guerra Mundial
- ✕ Els programes de reconstrucció de la vivenda: del bloc de formigó a la Lewittown

2. Art i disseny durant la Guerra Freda

- ✕ El món en dos blocs i el Teló d'Acer
- ✕ El terror nuclear i disseny atòmic
- ✕ Una guerra tecnològica: electrònica i ordinadors
- ✕ De com Nova York va prendre el mercat de l'art a París
- ✕ L'expresionisme abstracte americà contra el realisme socialista
- ✕ L'informalisme

3. Art i disseny als EE. UU.

- ✕ L'Estil Internacional
- ✕ Les exposicions de disseny del MOMA
- ✕ La societat de consum i el gust popular: el "Populuxe"
- ✕ La Cranbrook Academy of Art
- ✕ L'escola gràfica de Nova York

4. El disseny als països comunistes

- ✕ De l'estalinisme a l'era de Krushef
- ✕ La gràfica de la revolució cultural xinesa
- ✕ El disseny dels equipaments socials
- ✕ El disseny a la República Democràtica Alemanya

- ✗ La desintegració de la Unió Soviètica i la caiguda del Mur de Berlin

5. El disseny alemany i suís

- ✗ L'Alemanya de postguerra. La desnazificació
- ✗ El disseny entès com a forma d'organització social i de reconstrucció
- ✗ Característiques del disseny alemany: la Gute Form
- ✗ El cas Braun-Dieter Rams
- ✗ Suïssa i l'estil tipogràfic internacional

6. La HfG d'Ulm

- ✗ Orígens i fundació
- ✗ Sis fases, sis idees
- ✗ Fallida i tancament,
- ✗ La continuïtat de les idees d'Ulm

7. El disseny italià

- ✗ L'ajuda americana a la reconstrucció
- ✗ Estil i individualisme
- ✗ El paper de la revista Domus
- ✗ Les Triennales
- ✗ Els grans pioners del disseny Nizzoli, Ponti, Mollino
- ✗ El cas Olivetti

8. El disseny escandinau

- ✗ Una cultura identitària o una operació de màrqueting?
- ✗ Finlàndia: El cas d'Alvar Aalto
- ✗ Dinamarca i Suècia

9. El disseny a l'Espanya franquista

- ✗ El "desarrollismo"
- ✗ Arquitectura dels anys cinquanta i seixanta. Coderch, el Grup R, etc.
- ✗ Les institucions van al davant: Grafistes FAD, ADIFAD, ADG, etc.
- ✗ Els pioners de la gràfica i de la democràcia
- ✗ Els pioners del disseny industrial
- ✗ El cas del País Basc

10. Les escoles nacionals gràfiques

- ✗ Anglaterra, Alemanya, Holanda i Japó
- ✗ El cartellisme als països de l'Est: Polònia, Hongria, Rússia
- ✗ La gràfica d'utilitat pública a Itàlia i França

11. Segones avantguardes

- ✗ L'art conceptual

- ✗ El minimal
- ✗ Environaments i happenings
- ✗ Arte povera i activisme
- ✗ Op art i art cinètic

12. Art i disseny pop

- ✗ El Pop-Art americà versus el Pop-Art britànic
- ✗ Arquitectura Pop: Archigram, Archizoom, etc.
- ✗ Psiquedèlia i gràfica Pop
- ✗ El pop-futurista: Joe Colombo i Verner Panton
- ✗ El moment inflable

13. La crisi de la modernitat

- ✗ Els moviments underground i la força de la cultura juvenil
- ✗ La "mort de l'arquitectura" i l'objectualitat dura
- ✗ El pensament i la societat postmoderna
- ✗ Arquitectura postmoderna: Venturi, Graves, Rossi, Botta, Krier
- ✗ Disseny postmodern a Itàlia i Alemanya
- ✗ El Macintosh i la crisi de la gràfica tradicional

14. El nou disseny espanyol

- ✗ El restabliment de la democràcia.
- ✗ Una nova cultura del lleure: revistes, botigues i bars
- ✗ Disseny gràfic per a les institucions i empreses estatals
- ✗ Una nova generació de dissenyadors
- ✗ 1992 Els jocs Olímpics i l'Expo de Sevilla

15. Anys 90: la recerca de nous valors ètics

- ✗ La crisi ambiental i l'ecodisseny
- ✗ L'entorn democràtic i el disseny per a tothom

16. Últimes tendències del segle XX

- ✗ Gràfica postmoderna
- ✗ Globalització i digitalització
- ✗ Biodesign i blobisme
- ✗ Minimalisme

Metodologia docent i activitats formatives

###Activitats formatives

- ✗ Classes Teòriques

ECTS: 20%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Classes magistrals i debats en gran grup

Resultats d'aprenentatge: CE 11, CE12

- ✗ Seminari de discussió de textos i obres artístiques

ECTS: 10%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Presentacions de textos i obres artístiques i discussió crítica col·lectiva

Resultats d'aprenentatge: CE 16, CT1, CT4, CT6

- ✗ Lectura de textos

ECTS: 20%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Treball autònom de lectura comprensiva de textos

Resultats d'aprenentatge: CE 16

- ✗ Estudi

ECTS: 20%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Treball autònom de realització d'esquemes i mapes conceptuals i resums

Resultats d'aprenentatge: CE11, CE12, CT3

- ✗ Recerca de documentació

ECTS: 10%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Ús de bases de dades bibliogràfiques a partir de paraules clau, consulta de fonts documentals en biblioteques especialitzades i arxius

Resultats d'aprenentatge: CE 19, CT3

- ✗ Redacció de treballs

ECTS: 15%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Redacció d'un assaig a partir d'una guia per a la seva realització

Resultats d'aprenentatge: CE 19, CT2, CT6

- ✗ Avaluació

ECTS: 5%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Proves escrites i presentacions orals

Resultats d'aprenentatge: CE11, CE12, CT1

###Activitats Dirigides

- ✗ **Activitat** Classes magistrals i debats en gran grup

Hores: 30

Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1, CE 12.2, CT 6

###Activitats Supervisades

- ✗ **Activitat** Realització d'anàlisis interpretatives d'obres d'art, disseny, cinema i exposicions

Hores: 8

Resultats d'aprenentatge: CE 16.1, CT4, CT1

- ✗ **Activitat** Esquemes, presentacions i discussions de les lectures obligatòries

Hores: 22

Resultats d'aprenentatge: CE 16.1, CT4, CT1

###Activitats Autònomes

- ✗ **Activitat** Preparació de les lectures del curs

Hores: 20

Resultats d'aprenentatge: CE 16.1

- ✗ **Activitat** Realització d'un estudi de cas per presentació pública (en equip) **Hores:** 30

Resultats d'aprenentatge: CE 19.3, CT 2, CT 3, CT 6

- ✗ **Activitat** Estudi **Hores:** 30

Avaluació

AVALUACIÓ CONTINUADA:

- ✗ **10%** : Participació oral activa als seminaris: s'avaluarà la participació i l'esforç d'elaboració i comentaris a propòsit dels textos i pel·lícules examinats a classe, així com la presentació pública de peces proposades.

AVALUACIÓ FORMATIVA:

- ✗ **35%**: Treball d'anàlisi de documents audiovisuals realitzats en equip de 3 persones i amb presentació oral.
- ✗ **10%**: Treball escrit de tipus assajístic sobre una peça de disseny contemporani.

EXAMEN:

- ✗ **40%**: Una Prova escrita consistent en el comentari documentat d'algunes obres i una pregunta de caràcter teòric referida als continguts principals exposats a classe i als textos. La primera prova servirà per alliberar matèria i no caldrà repetir-la si està aprovada.

Es considerarà "no presentat" l'alumne que no assoleixi una assistència mínima del 80% de les classes i seminaris de manera no justificada. L'alumne ha de presentar en tots els cassos els exercicis demanats i haurà de fer un treball substitutori en el cas de no haver assistit a alguns dels seminaris. En aquest cas l'alumne s'ha de posar en contacte amb el professor per a determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ:

- ✗ Participació a classe

Hores: 1

Resultats d'aprenentatge: CE11.6, CE11.7, CE18.1

- ✗ 2 Proves escrites

Hores: 2

Resultats d'aprenentatge: CE11.6, CE11.7, CE 12.1, CE 12.2

- ✗ Treballs de curs

Hores: 4

Resultats d'aprenentatge: CE11.6, CE11.7, CE12.1, CE16.1, CE18.1, CE18.2, CE18.3, CE19.3, CE21.3

✗ Presentació oral de treballs

Hores: 2

Resultats d'aprenentatge: CE 19.3, CT1, CT4, CT6

Bibliografia i enllaços web

BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA:

- ✗ A.A.V.V. *El diseño industrial en España*, Cátedra, Madrid, 2010.
- ✗ A.A.V.V. *Postmodernism. Style & subversion*, Victorian & Albert, Londres, 2011.
- ✗ De Fusco. *Renato: Historia del diseño*, Ed. Santa & Cole, Barcelona, 2005.
- ✗ Dormer, Peter. *El diseño desde 1945*, Ediciones Destino, Barcelona, 1993.
- ✗ Duby, Georges i Arriès, Philippe. *Historia de la vida cotidiana*, Madrid, Taurus, 2000.
- ✗ Lucie-Smith, Edward. *Movimientos artísticos desde 1945*, Ediciones Destino, 1995.
- ✗ Massey, Anne. *El diseño de interiores en el siglo XX*, Barelona, Destino, 1995.
- ✗ McLuhan, Marshall / Fiore. *Quentin: El medio es el masaje*. Un inventario de efectos, Ediciones Paidós, Barcelona, 1988 [1a Edició 1967]
- ✗ Meggs, Philip B. *Historia del diseño gráfico*, Barcelona, RM, 2009.
- ✗ Montaner, Josep Maria. *Después del movimiento moderno. Arquitectura de la segunda mitad del siglo XX*, Editorial GG, Barcelona, 2009 [1a. Edició 1993]
- ✗ Satué, Enric. *El diseño gráfico. Desde los orígenes hasta nuestros días*, Alianza Forma, Madrid, 1990.
- ✗ Sparke, Penny. *The Modern Interior*, Reaktion Books, Londres, 2008.
- ✗ Stangos, Nikos (ed.). *Conceptos de arte moderno*, Madrid, Alianza, 1986.
- ✗ Woodham, Jonathan M. *Twentieth-Century Design*, Oxford University Press, Oxford-NY, 1993.

Programació de l'assignatura

L'assignatura es compon de 16 temes impartits en classe magistral i 16 seminaris en els que es tractaran teories i debats significatius durant la segona meitat del segle XX.

També es faran un treball sobre material documental audiovisual (en grup) i un treball d'investigació (en grup). En l'espai web s'hi penjaran els enunciats.

La programació que s'adjunta és orientativa ja que les festes entre-setmana destorben molt la dinàmica dels grups.

En l'espai web de l'assignatura s'anirà actualitzant el calendari.

- ✕ **Setmana: 1 Activitat:** Tema 1: El disseny en la guerra i la reconstrucció
Seminari 0: presentació
Lloc: EINA
Material: -
Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1
- ✕ **Setmana: 2 Activitat:** Tema 2: El disseny a la Guerra Freda. Seminari 1
Lloc: EINA
Material: Material indicat a classe
Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1, CE 16.1
- ✕ **Setmana: 3 Activitat:** Tema 3: El disseny als EE.UU.: Estil Internacional versus "Populuxe". Seminari 2
Lloc: EINA
Material: Material indicat a classe
Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1, CE 16.1
- ✕ **Setmana: 4 Activitat:** Tema 4: El disseny als països comunistes. Seminari 3
Lloc: EINA
Material: Material indicat a classe
Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1, CE 11.7, CE 12.1, CE 12.2, CE 16.1
- ✕ **Setmana: 5 Activitat:** Tema 5: El disseny alemany. Seminari 4
Lloc: EINA
Material: Material indicat a classe
Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1, CE 11.7, CE 12.1, CE 12.2, CE 16.1
- ✕ **Setmana: 6 Activitat:** Tema 6: L'Escola d'Ulm. Seminari 5
Lloc: EINA
Material: Material indicat a classe
Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1, CE 11.7, CE 12.1, CE 12.2, CE 16.1
- ✕ **Setmana: 7 Activitat:** Tema 7: Arquitectura i disseny a Itàlia. Seminari 6
Lloc: EINA
Material: Material indicat a classe
Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1, CE 11.7, CE 12.1, CE 12.2, CE 16.1
- ✕ **Setmana: 8 Activitat:** Tema 8: El disseny escandinau. Seminari 7
Lloc: EINA
Material: Material indicat a classe
Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1, CE 11.7, CE 12.1, CE 12.2, CE 16.1
- ✕ **Setmana: 9 Activitat:** Primera prova escrita. Tema 9: El disseny a l'Espanya franquista
Lloc: EINA
Material: Material indicat a classe
Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1
- ✕ **Setmana: 10 Activitat:** Tema 10: Les escoles nacionals gràfiques. Seminari 7
Lloc: EINA
Material: Material indicat a classe
Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1, CE 11.7, CE 12.1, CE 12.2, CE 16.1

- ✕ **Setmana:** 11 **Activitat:** Tema 11: Les segones avantguardes. Seminari 8
Lloc: EINA
Material: Material indicat a classe
Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1, CE 11.7, CE 12.1, CE 12.2, CE 16.1
- ✕ **Setmana:** 12 **Activitat:** Tema 12. Art i disseny pop. Seminari 9
Lloc: EINA
Material: Material indicat a classe
Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1, CE 11.7, CE 12.1, CE 12.2, CE 16.1
- ✕ **Setmana:** 13 **Activitat:** Activitat i tutories. Lliuraments.
Lloc: EINA
Material: -
Resultats d'aprenentatge: -
- ✕ **Setmana:** 14 **Activitat:** Tema 13: Art i disseny postmoderns. Seminari 10
Lloc: EINA
Material: Material indicat a classe
Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1, CE 11.7, CE 12.1, CE 12.2, CE 16.1
- ✕ **Setmana:** 15 **Activitat:** Tema 14. El nou disseny espanyol. Seminari 10
Lloc: EINA
Material: Material indicat a classe
Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1, CE 11.7, CE 12.1, CE 12.2, CE 16.1
- ✕ **Setmana:** 16 **Activitat:** Tema 15: Últimes tendències del segle XX. Seminari 11
Lloc: EINA
Material: Material indicat a classe
Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1, CE 11.7, CE 12.1, CE 12.2, CE 16.1
- ✕ **Setmana:** 17 **Activitat:** Tema 14: El nou disseny espanyol. Seminari 12
Lloc: EINA
Material: Material indicat a classe
Resultats d'aprenentatge: CE 11.7, CE 12.1, CE 11.7, CE 12.1, CE 12.2, CE 16.1
- ✕ **Setmana:** 18 **Activitat:** Segona prova escrita.
Lloc: EINA
Material: -
Resultats d'aprenentatge: -

LLIURAMENTS I PROVES

- ✕ **Setmana:** 9 **Lliurament:** Primera prova escrita
Lloc: EINA
Material: Qüestionari lliurat pel professor
Resultats d'aprenentatge: CE 11.6, CE 11.7
- ✕ **Setmana:** 3 a 18 **Lliurament:** Presentacions orals treball grups
Lloc: EINA
Material: Material lliurat pel professor
Resultats d'aprenentatge: CE 12.1, CE 12.2

✕ **Setmana:** 11 i 12 **Lliurament:** Treball anàlisi

Lloc: EINA

Material: Bibliografia a determinar

Resultats d'aprenentatge: CE 12.1, CE 12.2

✕ **Setmana:** 18 **Lliurament:** Segona prova escrita

Lloc: EINA

Material: Qüestionari lliurat pel professor

Resultats d'aprenentatge: CE 11.6, CE 11.7

Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència

✕ **CE11** Demostrar que comprenen el funcionament de l'entorn econòmic, empresarial i institucional en el qual es contracten i desenvolupen professionalment els projectes i les activitats de disseny

Resultats d'aprenentatge

✕ **CE11.6** Identificar els agents socials que participen de la cultura del disseny i definir les seves funcions i la seva interacció en el sistema de disseny.

✕ **CE11.7** Comparar les característiques de diferents cultures del disseny

Competència

✕ **CE12** Demostrar que coneix l'entorn institucional i associatiu del món professional del disseny i el paper que juguen les diferents entitats i agents socials

Resultats d'aprenentatge

✕ **CE12. 1** Distingir les característiques i funcions de les diferents institucions que configuren la cultura del disseny.

✕ **CE12.2** Distingir les diferents tradicions en la pedagogia de les arts aplicades i el disseny

Competència

✕ **CE16** Demostrar, entendre i interpretar de manera pertinent i raonada textos d'història, teoria i crítica del disseny

Resultats d'aprenentatge

✕ **CE16.1** Aplicar críticament els conceptes i mètodes de la història, teoria i crítica del disseny a nous objectius d'investigació

Competència

✕ **CE19** Demostrar conèixer els mètodes d'investigació rellevants per a la projectació i la teoria, l'anàlisi i la crítica del disseny i l'art

Resultats d'aprenentatge

✕ **CE19.3** Plantejar un projecte d'investigació en disseny

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

- ✕ **CT1** Capacitat de comunicació oral i escrita en llengua nativa i en altres llengües que permeti treballar en un context internacional
- ✕ **CT2** Elaborar informes i treballs acadèmics
- ✕ **CT3** Demostrar conèixer i utilitzar correctament les fonts documentals i la bibliografia necessària tant per a la projectació com per a l'anàlisi i crítica raonada del disseny.
- ✕ **CT4** Demostrar interès per l'estudi de les llengües estrangeres tant per facilitar la comunicació com per accedir a contextos culturals diferents.
- ✕ **CT6** Capacitat de treballar en equip i aptituds per al diàleg amb els diferents agents i disciplines que poden intervenir en un projecte de disseny.
- ✕ **CT15** Valorar i preservar el patrimoni cultural, artístic i paisatgístic.

Inici

EINA

Grau de Disseny

Especialitats

Pla d'estudis

Assignatures

Accés

Mobilitat

Pràctiques

Beques

Informació acadèmica

Màsters i postgraus

Cursos d'estiu

Alumni

Empresa

Internacional

Projectes

Recerca

Biblioteca

Arxiu

Qualitat

Contacte

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia, 25
08017 Barcelona
T +34 93 203 09 23 / info@eina.cat

[Avís legal](#)

[UAB](#)

[Facebook](#)

[Cookies](#)

[Webmail](#)

[Twitter](#)

[Intranet](#)

[Instagram](#)

[Blog](#)

[Pinterest](#)

[Vimeo](#)